

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Váltsón: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos
Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

A nemzethez.

— július 20.

(gr.) Sok beszédet hall most a nemzet. Szózatokat intéznek hozzá. Ravaszság az egyikben, szemérmertlenség a másokban, a becsületes önérték méltóságjeljes nyilvánulása a harmadikban.

Fejérváry báró „Intő szózat”-a emlékeztet bennünket az olasz tör-speciálistára. Rosszul cselekedni, gyilkolni szándékozik, előbb azonban a Madonna képe elé járul, dudáján édes dalra gyújt előtte, a forró éghajlat legszebb pompájában diszló virágokat helyez elébe, aztán nyugodt lélekkel döfi le, a kinek véérére szomjuhozik. A derék báró szakasztott így cselekszik. „Szózat”-ának elején cifra szavakkal hódol az alkotmányosságnak, végül pedig hazafias határozataik megsemmisítésével fenyegeti meg a vármegyéket és a városokat. „Hazádnak rendületlenül” feleljük neki ama második „Szózat”-tal és megretjünk az irat hallatlan gonoszságát és együgyűségét.

Azután jön gróf Tisza István a híres cikksorozatával. Egy — röpké szóban mennyi . . . lelketlenség. Micsoda sátni lelkű ember ez! Milyen vékony erkölcsi alapja és milyen vastag bőre van az ő politikai jellemének! Csakis ilyen hitvány erkölcsi minőségű politikának a fertőjéből kerülhet ki az elvetemedettségeknek, hazafiatlanságnak és vakmerőségnek annyi fertőzete. Imé, a cikk-bokor legujabb számának egyikét mondata:

„Nekem azok után, a mit hazám javára megtehettem, jogom van számon kérni a nemzet mostani vezetőitől: mit csináltak e szerencsétlen nemzettel rövid félév alatt? Hová tették a nemzet politikai tekintélyét, hová a rokonszenvet és tiszteletet, mit Európaszerte kivivott a nemzet magának? Hogyan dezorganizálták a nemzeti erőt, minő tehetetlenné tették gazdasági, nemzetiségi s minden más törekvéseinkben a nemzetet? Minő pusztulás, minő káosz kél lábaik nyomában, miként dobják prédára a nemzet erkölcsi kincseit, hogy metszik el a nemzet életereit, erőforrásait, minő veszélyekbe sodorják a nemzetet! **Joggal kérdezhetem ezt tőlük s joggal tehetem őket felelőssé** azért, hogy **ok nélkül, szükség nélkül** les dorják az erőgyűjtés, az igazi nemzeti politika teréről a nemzetet.”

Hát mikor ezt olvassa, akkor megáll az ember esze. A Tiszáé ellenben — utra kelhetett, a mikor leírta. Ő a legutolsó ember Magyarországon, a ki valamit számon kérhet az új többségtől, ő a legutolsó azok közt, a ki valakit felelősségre vonhat. Az ő szájából untorító csak a nemzet erkölcsi kincseinek emlegeté e, a ki mindennek az

okozója, a mi most oly súlyosan nehezedik a nemzet vállaira. A hazaáruló hallgasson, vezekeljen és várja be szepgeve a megtorló végzetet.

Ennyi impertinencia, egy bukott és egy bukandó miniszterelnök minősítetlen szennyirátának begyürése után annál jobban esik az egyesült ellenzék vezérlőbizottságának munkálátát elolvasnunk. Becsületes, igaz, méltóságjeljes minden mondata. Megállapítja Fejérváry ellenében, hogy kormánya sem nem alkotmányos, sem nem törvényes. Ellenben megerősíti a köztörvényhatóságokat azon elhatárvásukban, hogy az önkéntesen beszoigáltatott adót és önkéntesen je entkező ujanctot ne bocsássák a törvénytelen kormány rendelkezésére. A köztisztviselőket pedig ekként nyugtatja meg: „Az alkotmányos rend helyreállítása után a képviselőház első kötelességének fogja tekinteni azoknak a károsodásoknak orvoslását, a melyeket a nemzet és egyesek a küzdelem ideje alatt netán szenvedni fognak.”

A vezérlő-bizottság eme nyilatkozataiban nagy erő van, még pedig oly erő, amely megacélozza lelkes küzdelmében a nemzetet. Győzni fogunk és a nemzet boldogulásában érzük el mostani szenvedéseinknek bő kárpótlását.

Politikai hírek.

— **Tisza siralmai.** Tisza folytatja cikksorozatát, hogy annál jobban égetővé tegye a kérdést kivált a szabadelpvűpártban, vajjon mit akar és milyen eredményeket vár ettől a szerepléstől. Ma ismét világpolitikai presz szimákba fogózik, hogy azokból merítsen érveket a nemzet jogai és küzdelmei ellen. Tegnap a dinasztjáról írva kuruckodott és koncedálta annak nemzetbomlasztó törekvéseit, ma felfedezi, hogy a nemzetnek államisága megteremtésében egy igazi érdekűtársa van, a dinasztia. Belesik megint a teóriájába, hogy Magyarországnak az a hivatása, hogy a török elnyomás alól felszabaduló népek védgátja legyen az európai nagyhatalmak hódító velleitásával szemben és ezt a missziót is csak úgy teljesítheti, ha egyesíti erejét a dinasztiaival, különben elpusztul. A lázasan rendszertelen gondolatmenete ott zökken a rendes kerékvágásaiba, ahol a rég elkoptatott országuttra tér; az ellenzékre támad és jogainkat árulja.

A nagy válság.

— július 20.

A szövetkezett ellenzék tegnap meghozott válasza után Kossuth Ferenc tegnap reggel hosszabb tartózkodásra üdülés céljából Herculésfürdőre utazott.

Baloldali részről eszerint egyelőre szünet állt be, mert hiszen a második albizottság, amely Gulner Gyula elnöklésével tegnap alakult meg, a jövő hétnak szerdáján, vagy

csütörtökjén ül össze. A sajtónak egy része tévesen fogja fel ennek az albizottságnak a feladatát, amikor azt írja, hogy a passzív rezisztenciát készíti elő. A passzív rezisztencia abban a pillanatban készült elő, a mikor az első törvényhatóság meghozta erre vonatkozólag határozatát.

Ennek a Gulner Gyula elnöklésével működő albizottságnak kizárólag az a feladata, hogy a passzív rezisztencia eshetőségeit mérlegelje olyanformán, hogy a kormánynak már szándékait is ellensúlyozza. Erre nézve ez az albizottság egy részletes tervezetet dolgoz ki, melyben eshetőségeket vet fel és ezek ellensúlyozására az intézkedéseket formába foglalja.

Az albizottság ezt a tervezetet a vezérlő-bizottság rendelkezésére bocsátja, amely azután az ott megjelölt nyomokban halad, amikor konkrét eset elbírálásáról van szó.

Tegnap délelőtt 11 órakor Fejérváry Géza báró miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt. Hivatalos közlést erről a minisztertanácsról nem adtak ki. Valószínű azonban, hogy ezen a minisztertanácsos szó volt a szövetkezett ellenzék vezérlőbizottságának válaszárol és ennek kapcsán azokról az intézkedésekről, melyeket a törvényhatóságok rezisztenciájával szemben tenni fognak. — A legközelebbi napok mindenestre világot vetnek a kormány szándékaira.

Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy Pestvármegye jóléti bizottsága tegnap ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy a vármegye közönségéhez felhívást intéz. A felhívásban a polgárságot felvilágosítják arról, hogy az adózók alkotmányos jogukkal élnek és hazafiui szent kötelességet teljesítenek, a midőn a törvénytelen kormány alatt az adófizetéstől tartózkodnak. Ezt a felhívást a jóléti bizottság pártolás céljából az ország összes törvényhatóságának megküldi.

A keleti zürzavar.

— július 20.

Ami néhány hét óta Oroszországban történik az egy darab világhistória. Nem nehéz az Oroszországban lejátszódó események mélyére latolni. Évszázados elgűletlenség gonoszul izgatja ott a kedélyeket, a modern műveltség átjárta már a rabságban tartott emberek millióit, az orosz intelligencia miben sem áll mögötte a francia vagy angol értelmiségnek s így dupla súlylya nehezedik reá a zsarnoki uralom béklyója. A forradalomban része van a legfelforzatóbb elemeknek éppen úgy mint a liberális érzelmű vagyonos polgárságnak, papok, gyárosok, milliomosok és proletárok anarkista bombavetőikkel szövetkezve támadják a régi rendet, amely mindenki előtt egyformán utálatos.

A Knyaz Potemkin kalandja valóban páriát ritkítja a világhistóriában. Egy csatahajó, a hatalomnak ez a rettenetes esz-

köze, egyszeribe a felforgatók kezébe került, a cár hadserege fellázadt urai ellen. A forradalmak történetében egyedül áll ez az eset, amely egyuttal élénk világot vet a szentnek nevezett Oroszország népeinek mélyes elkeseredésére, amely már átjárt minden népréteget. Ahol a szolda teszka legkonzervatívabb elemei, a matrózok között ütötte fel fejét a forradalom hétféjű sarkánya, ott valóban huknia kell annak a rendszernek, amely ellen az arisztokrata éppen úgy lázong, mint az utolsó gyári munkás.

Hihetetlen borzalmas események színhelye az orosz birodalom most. Sok tekintetben még borzalmasabbak, mint a mandzsuri csataterén történt események. Elemi erővel tört ki a nagy Oroszország számos városában és falujában a népek évtizedek óta forrongó elégtelensége s békés polgárok, ifjak mindmegannyi furiái a forradalomnak, mentek neki a halálnak. Megismétlődtek a nagy francia forradalom eseményei nemkülönben a párisi kommun borzalma is. Odesszában egy éjszaka folyamán hétezer embert mészároltak le és nem készült statisztika arról, hogy e szerencsétlen áldozatokon kívül még hány ezer áldozata van a forradalmi mészárosoknak.

És ki tudná előre megjósolni, hogy hány ember életét fog még kioltani a szabadság vágya, amely ellenállhatatlanul tör ki az orosz szivekből. Soha még nem volt oly nyomoruságos értéke az emberi életnek, mint most a fehér cár birodalmában. Nap nap után százak és ezrek vetik magukat a szuronyok, a sortűzek elé, családapák, fiak, még asszonyok is. Még csak nem is a szabadságért küzdenek, hanem azért, hogy valami parázs kis tüntetést rendezzenek a zsarnoki cári hatalom ellen. De a tüntetés nincs megengedve a rabszolgák hazájában. Jönnek a kózákok, a sortűzek a vérbe fojtanak minden mozgólódást! Hasztalan! Másnap már új tüntetők, modern szabadsághősök mennek az utcákra s végig harsog a bős kózákok sorai előtt az új Oroszország csatáiáltása: Eljen a forradalom!

A világ népei megdöbbenéssel és ámulattal tekintenek Oroszország felé. Ami ott történik, az borzalmasan nagyszerű drámája az emberiségnek, véres árayását veti előre a véres jövő.

Nem lehet népeket elnyomni, rabságban tartani akkor, mikor a vasut, a táviró s a nyomtatott betű szárnyain jut el a műveltség s a szabadság eszméje még a legtávolabb eső zugban is. Az orosz forradalom előre láthatólag mind nagyobb mértéket fog ölteni, mignem lángba borul a hatalmas birodalom s tűz és vértengerben fog megszülni az orosz szabadság. És ebből aztán más népek szabadsága fog megszülni.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— július 20.

Az ügyvédek országszerte kimondogatták, hogy az ex lex uralma alatt nem bélyegzik föl irataikat. Hanem azért oly határozatokat hoznak, a melyekkel derekasan megbélyegezik — Lányi Bertalan igazságügyi minisztert.

A bukott miniszterelnök emlékkönyvébe:

„Le felé folyik a Tisza,
Nem is jön az többé vissza . . .”

Gróf Tisza István és kontrása, Eötvös Károly azzal ijesztgetnek, hogy a válság miatt esik a járadék-papírok ára.

Jó hogy tudjuk. Vegyünk is minél több ilyen olesó rentét Majd fölmege az áruk, ha a válság lebonyolul. Akkor aztán jó vásárt csapunk vele.

Mernék különben fogadni, hogy Tisza gróf ur már gondol is erre a pompás üzletre.

Gróf Tisza István: Önöknek kínálják a hatalmat és vonakodnak tőle . . .

Gróf Andrássy Gyula: Ez éppen a különbség kettőnk között! . . .

Jegyzetek.

I.

Szítok kíséretet, gyűlölet ver le . . .
Rossz idők járnak érző emberre . . .

De csak percig fáj gyűlölet, átok,
Könnyem kiesordul és megbocsátok.

Meg is toroljam? Indulok immár,
Szemem a jobblét más céljain jár!

Kutya ugat meg a falu végén,
Attól vissza sem fordulok még én.

II.

Antiszemita . . . Mondhatják nékem!
Ha az vagyok, no megjártam szépen!

Mert ime, az a szomorú való,
Hogy magam vagyok a bolygó zsidó.

III.

Szerettem, vagy szerettek? Nem tudom.
Vagy érzek még? Talán csak álmodom.

Poéta voltam? Avagy író?
En nem tudom, más lesz a bíró.

De ha dal nélkül löknek sirba,
Fejfámra nem borulnak sirva,

Virág ha nem nyit sirhantom felett . . .
Ez lesz minden kérdésre felelet.

IV.

Mózes vesszője szklát hol ére,
Csodák csodája . . . ott forrás fakadt!

Ki vérem ontja, áldás nevére,
Hisz felfakasztja dal! — forrásodat!

V.

Te kis berek, százszor megáldalak,
Egy könyvem hült e lombfödél alatt.

Másutt csak gunyos nevetésem hangzott,
Ezért a könnyért légy ezerszer áldott!

VI.

Nem dalok, röpke jegyzetek csupán,
Ifju poéta könyvére íram.

A könyvkötő hagyott üres lapot,
El bírnak egy-két bus gondolatot.

Az ifju könyve is bubánatos . . .
Bárány felhők . . . szélén mind aranyos.

De a mit a fehér lapokra jegyzék,
Az a sötét, vigasszamult öregség.

VII.

A szivemben egy egy érzés el nem fér,
Rimből készült, csengő bengó ruhát kér . . .
Csitt!

Vén sziv dala egy hajítófát sem ér.

A szivembe egy egy emlék vissza száll,
Sok halottam panaszolva haza jár . . .
Csitt!

Nem sokára ugyis együtt bolygunk már!

VIII.

Tíz évig a lant nélkül ellehettem,
Az egész hanglajtorját elfeledtem.

Gyanus nagyon, hogy most kísért a nóta,
S cseng-bong szivem mélyén néhány nap óta

Azért se! Lant, megint veszteg maradsz,
Parancsot oszt a — büszke, régi dac.

IX.

Megesik rajtam, hogy éjjente járván,
Vagy a székesfőváros fényes útján,
Ott egynehány, itt százezer ajak
Csattogja zugja az én dalomat,

Emberszeretet sugta nékem azt,
Daloljak a nyomorok is vigaszt,
Hogy visszahangozza százezernyi nép,
Mely szebb jövője harcterére lép.

Az inség himnusza . . . Mint száz vihar,
Eg földet ostromol fájdalommal . . .
S én elmerengve kértem: Nem sokára
Siromba száll e egy tévedt foszlánya?

X.

Fiam, koldus leszel! jóslát anyám.
Sokat sírsz még te! Így szelid anyám.

S utjának végén érzélek,
Milyen jól láttak mindaketten!

A szentföldön.

Forrón tűz az apriisi napsugár a történelmi emlékektől hemzsegtő mazaratra, a melynek legnagyobb pontján a híres Ferron tekszik. Kényelmes ponyvával fedett kocsin robogunk előre a szent tájon, melyen Jézus Krisztus futotta végig világra szóló küzdelmes életét. Négyen öltünk a kocsiiban, egy világlátott orosz ménnök, egy németországi löpo gváros, egy amerikai lady és csekélységem. Szép volt a tájék és mi elmélyedve néztük a helyeket, amelyekhez évezredek szent emlékek fűződnek. Egy merész kanyarodó után Bethlehembe ért a kocsi-

Debreceni pereg.

— július 20.

Debrecen közönsége is ösmerte azt a fakó grándort, aki éppen most jelenik meg az egek kapuja előtt, bebocsátásért esedezvén ékes rigmukokban.

Ha:afi Verai János ő, a megrovási kalandok szotogatója, a mint pedig Ágai nevezte „a nemzet futó poétája.” Bekalandozta egész Magyarországot, ösmerte őt boldog és boldogtalan.

Nem ír ő többet sem „mérgeben”, sem „jó kedvében”, nem kíséreti őt Debrecen utcáin végig a gyereksereg, nem jelenik meg nemzetiszín-pántlikás árvalányhajas kalapjával és magyar ruhájában és nem árulja rigmusos füzetkét.

Meghalt és nem is kívánjuk, hogy utódja szülessék.

Mert kártékony életet élt. Szellemtelen, ötlet nélkül való klapaniciát oly ügyesen terjesztette a nép között, a mint terjesztenünk kellett volna Aranyt, Petőfit, Csokonait és más jeleseiteket.

Az igazi népdal semmiféle vonása sem volt meg verseiben. Jeleseiteket, a népielkéhez simuló jeleseiteket a nép nem ösmerti, ellenben elhiszi, hogy a Hazafi-fele poéták az igazi költők, a kiket olvasni, tanulni kell. A jó keresetet sokan megirigyelték. Budapestten például valami Engländer nevű alak mélyezel, hamisítja meg hülyeségeivel az utca népének jó izlését.

Mert szépen keresett Hazafi Verai János. Hogy házalási, kéregetési engedélyhez jusson, néha juttatott egy-két forintot valami jótékony célra, magának azonban házat, földet behókédkodott össze Irsán. Mert bohóc-szerepét öntudatosan játszotta, furfangos volt és élelmes.

Meghalt, megérdemli, hogy sírkövet a maga készítette bolond felirat ékesítse:

„Itt nyugszik Hazafi Verai János,
Kinek hírneve nem vala hiányos . . .”

Lumpok.

Némely embernek bűnő a fejelágya, sőt tisztos férfikort ér meg, még sincs aunyi ereje, hogy ne tegyen olyasmit, amiről biztosan tudja, hogy holnap már megbánja. — Vannak emberek, akik százszor, ezerszer el-tökélték magukban, hogy ezentul mértékét

Gyermekek, szép lányok vártak bennünket a város kapujánál, akik valósággal megrohanáltak bennünket. Keresztek, rózsafüzéretet árultak és csodálatos kitarással üldöztek bennünket.

Havadasa Rachisz — vegyen kérem — zugott felénk 50—60 éves torokból.

Ma Berid, — nem kell — feleltünk mi, de hasztalan, a kis fekete népség nem engedett, társaságunknak mindegyik tagja két három kereszttel és rózsafüzérrel gazdagabban lépte át az örök nevű Bethlehem küszöbét.

Kocsink a szeplőtlen fogantatás gyönyörű templománál állott meg. A gyakorlott moszkovita alkonzulnak adott ki engemet s miután a török hatóságok előtt a konzuloknak nagy respektusa van, hamarosan megnyílt előttünk a hely, ahol a mi unok Jézus Krisztus meglátta a napvilágot. Ketten mentünk be a szentélybe, másik két utitársam kint maradt a templom előtt s mire visszavertem hozzájuk, száz és száz bethlehemi koldus állta körül őket, baksist követeltek. Valamennyinek természetesen nem adhattunk, mire vészjelző mormogás támadt a rongyos tömegében. Nagy ravaszul utat törtünk magunknak kocsinkig s a gyakorlott kocsis szélszabességgel röpített el bennünket a veszedelmes koldusok seregétől. Oly kínos benyomást tettek ránk a bethlehemi koldusok, hogy boldogok voltunk, amikor a városból kiértünk a szabadba.

Gyönyörű a vidék. Termékeny és barátságos. Refaszu völgyében vagyunk, amelyet a Próféták termékenynek és szépnek mondtak. Itt játszódtak le Boas és Ruth Edillje, Remek szépek az ugynevezett Salamon tavak; három hatalmas a sziklába vajt

tartanak az ivásban s tudja az ördög, mikor megint belekeverednek, mintha az agyukból kihullott volna az emlékezés kereke, minden tekintetben okosabbak, szellemesebbek, beszédesebbek lesznek, csak az nem jut eszükbe hogy mértéktartást fogadtak. Isznak, isznak és csak a torkukat kérdik meg: kell-e még? A toroknak pedig még akkor is kell, mikor odabenn már rég elég. Annyira elég, hogy az agynak is jut a gőzből és ez a gőz szokta megölteni az erélyüket. Még annyi képességük marad, hogy a vendéglőben megtagadjanak maguktól néhány olyan pohár itókát, amit még kívánna a torok, de már az utcán megboszulja magát ez az erélyesség. A nyomorult torok kiszalasztja az óhajto módot:

— Én még innék valamit!

És csodálatos, hogy ha többen is vannak, ebben rendszerint egyet értenek, de senkinek sem jut mar eszébe, hogy a mult-kori kiruccanás is ilyen csalafintasággal kezdődött.

— Jerünk a kávéházba! — folytatja a torok, sokszor anélkül, hogy csiklandozná még valamelyes italnak a vágya.

Erre aztán rácseng egy őskori hangsúly:

— De csak egy fél órára, egy rövid félórára.

Ekkor már beharangoztak az éjjeli alvásnak, a rendes fölkelésnek, a holnapai munkaerejüknek, szóval már eladták a holnapot, elhítelve magukkal és egymással, hogy egy félóra mulva elhagyják a kávéházat. Pedig ha egyszer már benn vannak, szinte becsületbeli kötelességé válik benn is maradni, mert nem nobilis dolog megszökni a társaságtól és korábban menni aludni, mint a többi.

Hát isszák azt a veszekedett snapszot, amiből egy „rund” sosem elég, részint mert kiesinyek a poharak, részint, mert ezek a poharak nem szenvedhetik az ürességet,

vizmedence. Ez volt hajdanában a régi Jeruzsálem vízművének a gyöngye, és ma is innen felezi a szent város vízszükségletének egy jelentékeny részét. Romjaiban is imponans és festői török váraes emelkedik a vízmedenceék fölött. Ifju kapicinus szeminaristák jártak vidám ének és nevelés közben a romok között. Históriai nevezetességek mellett víz az ut romok, várak és városok temetői mellett, melyekhez az emberiség nagy emlékei fűződnek. Es ez az imponáló multtal szemben a jelen, a nyomorgó kolduló rongyos benszülöttek, akik egy helyiségben laknak az állatjaikkal és koldulásnál s lopásnál egyebet soha nem tanultak. Így mulik el a világ dicsősége. Egy kútnál két arab leány állott. Csinosak és erősek voltak.

— Leányok adjatok egy ital vizet — szólította meg az egyiket a vezetőnk.

A Moslin nő kezes mozdulattal nyujtotta át a hűsítő italt. Onkéntelenül eszembe ötlött a bibliai jelenet a kútnál, Rebeka és Eleazár között. De az idők megváltoztak azóta, Rebekán nem lógott annyi ékszer mint ezen a vízmerő arab leányon. Egy Mária Terézia tallér ezüst zsinóron lógott le a nyakáról és bennem nyomban feldobbant a magyar szív.

— Add el nekem gyermekem ezt a pénzdarabot.

— Nem pénz ez uram, hanem ékszer, felelte a barna bőrű hajadon.

— Mindegy feleltem én, én pénzt adok neked érte s azon vehetsz két ilyen ékszert és magadnak.

— Hát mennyit ad, uram?

— Határozd meg te magad az árát.

Némi habozás után így szólt a barna szemű leány.

meg a nyngalmat. Ha nyomban nem hozat valaki újabb rundot, a pincér elszalad a poharakkal és egy csomó ivóvizet tesz az asztalra. Brrr! Minő iszony! Ki iszik ilyenkor vizet? Pincér! Vigye el ezt a vizet! Tehát visszatérnek megint a snapszos poharak, csillogva, csábitva, gőzölögve. Az órák pedig rohannak, a kávéház ablakai kékülni kezdenek. Akkor valaki az órára néz és azt mondja:

— Mi a csuda! Hát már ennyi volna? Pincér! hozza még egy bucsupoharat.

Jön a megróvás:

— Hát te már haza akarsz menni? Na még csak az kéne. — Ki fekszik le ilyenkor!

Elmennek a gőzfürdőbe, de ha utközben akad még egy pálinkás bódé, hát oda is betérnek, pedig a torkuk is megutálta. Ott aztán azon csudálkoznak, hogy milyen ócsó a snapsz, holott az éjszaka méntü sok pénzbe került.

Közben a lábukra telepszik egy láthatatlan manó és elkezd furni a fejüket és ez a furó veszettül kellemetlen gyötrelmeket okoz. Hiába a gőzfürdő, ugorka, szódavíz, az a furó ott marad néha holnaputánig is az agyveljükben. És átkozódnak, fogadoznak:

— Ez volt az utolsó; többet nem iszom.

Eanek a mondásnak azonban szárnya van. Beleteszik a kalitkába, de a kalitka ajtaját nyitva felejtik, hát kirepül. Aztán megint neki mennek a furónak.

— Hivatalos órák a városnál. Annyi szó esett már a közelmúltban a városháza hivatalos óráiról, hogy szinte sok. Az éllentmondó hírek valósággal tévedésbe ejtették a közönséget. Annyi bizonyos, hogy ma esütörtöktől kezdve kísérletképen behozzák az ad ügyi és katonai osztálynál a 7 től déli 1 óráig tartó hivatalos órákat. Ha beválnék az új rend, akkor legközelebb a városháza összes hivatalaiban reggeli 7 órától déli 1 óráig tartanak a hivatalos órák. A számve-

— Öt frank.

— Egy Mária Terézia tallérnak valóban öt frank az értéke. Ez a török nő valóságos kis pénzbecsülő.

Zsebembe nyultam, hogy kivegyem az öt frankot. Erre azonban a leány vérszemet kapott és nevetve kiáltotta:

— Most már csak tíz frankért adom.

Ez a kapzsiság felboszantott, nem vettem meg a tallért. Ugyanezen a kapzsisággal találkoztam Hebronban is, ahol régi kéziratokat akartam vásárolni.

Megcirogattuk az arab leányok arcát és aztán tovább mentünk. Meredek kőves úton vitt lefelé a kocsi. Egyszerre meghorkantak a lovak, mindannyian leugrottunk a kocsiról. Vészes jajgatás ütötte meg füünk. Néhány méternyire tőlünk felborulva, törött kerékekkel feküdt a kocsi s körülötte négy-öt alak sűránkózott. Egy öreg nagyszakállu zsidó térdelt egy fiatal férfi előtt, akinek véres horzsolások voltak az arcán. A kocsi felborult utközben és a fiatal ember megsérült. Az öreg rimánkodva fordult felénk:

— Urak segítsenek fiamon ő lelkemnek jobbik fele.

Megvigasztaltuk a fiatal ember sérülését. jelentéktelen karcolások voltak, a legúj- nek inkább a kocsiból való kizuhadás artott meg. Megvigasztaltuk a vén zsidót, egy kis pénzt is adtuk neki, mire nyomban megszünt jajgatni.

Nemsokára Rachel sírjához értünk, a hol nyílnak most is a szebonél szebb rózsák s a hívők, a kivácsi Europeiak és a száz meg száz koldus zsbongása bizonyára csak zavarja örök álmát annak a híres, nevezetes zsidó nagy asszonynak.

vőség érdekes számítás állított össze az új eshetősége. Kiszámították ugyanis, ha az új rend életbelépne télen nyáron, akkor a város nem kevesebb mint 49 ezer koronát takarítana meg részint fűtés, részint világításból. Hát majd elvállik, hogy lesz jobb.

— **Ujabb békítési kísérlet a kömvészeknél.** Tegnap legközelebb Tóth István és társai, debreceni építőmestereknek Kovács József polgármesterhez intézett beadványát a melyben arra kérték a polgármestert, hogy kísérelje meg a bércare megszüntetése céljából lépéseket tenni. A polgármester tegnap délelőtt értekezletre hívta meg a munkaadókat és a munkások megbízottait. Bár a meghívás pusztán a vezetőkre nézve történt, tegnap délelőtt 10 órára mintegy 100 munkás gyűlt össze a városháza nagytermében, hogy a bizalmas értekezletnél hallgatóságként szerepeljenek. Kovács József polgármester az értekezlet kezdetén jelezte a munkások vezetőinek, hogy az értekezlet nincs hivatalosan határozatot hozni, ő csupán hallani és tudni akarja a munkások utolsó szavát a követelésekre vonatkozólag. Hosszas eszmecsere után melynek folyamán általános és aprólékos dolgokra is kiterjedtek az értekezlet meghatározta a munkások, hogy elfoglalt álláspontjukból és követeléseikből nem engedhetnek. Kovács József polgármester tudomásul vette a munkásvezetők ezen kijelentését azzal, hogy a munkaadók tudomására hozza. Nem lévén az értekezlet határozati jellegű a munkaadók nem lévén jelen arra nézve, hogy a sztrájk megszűnése bekövetkezik e vagy tovább folyik az áldatlan harc, természetesen benyomást nem szerezhettünk.

— **Az időjárás változása.** A pokoli hőség ugylátszik nem tart már soká. Meteor, a híres időjós, akinek profeciái sűrűn beválnak, az időjárás változását jövendőli meg. A proféta legújabb jelentése a következő:

A napon nagy foltjárás van jelenleg, a melynek viselkedése mutatónul szolgál nekünk az időjárás alakulására, amely szelet és viharokat is hozhat már legközelebb. E foltok 16—19—23 dik csomópontok hatáskörében fordulnak át tőlünk, így ekkor már ez okból is változatosabb időnek nézünk elébe, de különben is a 19-iki már a bolygók részéről is hűvösebb befolyásokat hoz, ami így csapadékot is idéz elő s ha a foltok tömörülnek, azonnal beáll az esőzés. Jelenleg a csapadék nagyobb mérvű fejlődését, mely a bolygók részéről meg volna, a szétszórt foltok meleg hatásai akadályozzák. Az esők még mindig csak zivatar alakjában jelentkeznek, csendes esőt nem kaphatunk, ami annak a jele, hogy még ellentétes erőhatások küzdenek egymással naprendszerünkben. Ez ellentétes erőhatások küzdelme hozza az abnormalis változásokat is, amelyek aztán a már szépen fejlődött termést is elnyomták. Julius havának még hátralevő csomópontjai: 19. 23. 24 és 27 re esnek. A lehülés leginkább a 19-iki csomópont hatáskörében várható. 24—27 újra száraz meleg lesz, mely időjárás július hó végéig kitart.

— **A debreceni mentőegyesület.** Igaz öröme szolgálhat mindenkinek a debreceni mentőegyesületnek nap nap után való nagy előrehaladása, a melylyel a megvalósuláshoz tart. Mindennap van újabb és újabb mozzanata a szervezés munkájának. Tegnap Tolnay Kornél, a máv. debreceni üzletvezetője, a ki a huszonötös bizottságnak alelnöke, vette kezébe a nagy emberbaráti intézmény ügyét. Tolnay ugyanis személyesen fog közbenjárni a máv. igazgatóságánál, hogy az egy na-

gyobb alapítványt tegyen a debreceni mentőegyesületnél. Ezenkívül is szaporodni fog az egyesület vagyona, a mennyiben László Kálmán, sportegylet ügyvivő elnöke a tennis verseny jövedelmét szintén az egyesület vagyonához csatolja. A huszonötös bizottság nevében Burger Péter dr. ma becsájítja ki az aláírási ivateket és így remélhető, hogy az egyesület mihamar megtarthatja alakuló közgyűlését. A mentőegyesületbe való belépési nyilatkozatok, illetve aláírási ivatek Burger Péter dr.-nál kaphatók.

— **Költőből — pénzügyminiszter.** Azok számára, akik a költőket rendetlen hajlamu, néha könyvelő, tehát pénzzel bántani nem tudó földi teremtményeknek szeretik elképzelni, ugyanezek alapos cáfolat érzett Madridból Spanyol országnak tudvalevőleg a pénzügyei oly siralmasak és annyira rendezetlenek, hogy nem egy pénzügyi kapacitásszámba menő miniszter volt már kénytelen otthagyni a kormány széket, miután képtelen volt az ország pénzügyi bajait orvosolni. A legutóbbi pénzügyminiszter Ursais, miként elődei, szerencsésen belebukott a pénzügyi tervébe, most aztán akadt egy utód, még pedig — Echegaray José, a világhírű költő és drámaíró személyében. Ő fogja tehát ezentúl Spanyolország pénzügyeit rendbe hozni, föltéve, hogy ez sikerül neki s ő fogja keresni azt a bizonyos foltot, a mely megtisztítaná a spanyolok hazájának zavarossá vált pénzügyeit. Az igazság kedvéért meg kell azonban jegyeznünk, hogy Echegaray nagyképzetségű matematikus és természettudós, aki egyébként a hetvenes években már kereskedelmi, illetőleg kultusz miniszter volt. Hogy akkoron hajlott-e a költői rendtelenség felé, arról pozitív adataink nincsenek, de hogy a mai Echegaray nem lehet valami könyvelő költő, arról biztosít az — öreg kor ismert takarékos hajlama, lévén Echegaray épp hetven éves — Ekkép csakugyan megtörténhetik, hogy nem a száraz, egyoldalú finánciáltság, hanem a költői igazság aratta babérait a spanyol pénzügyminiszteri bársony-zékekben, ez pedig vigasztaló jelenség lehet azoknak a spanyol költőknek és íróknak, akik jól értik a matematikát. Lehetnek idővel pénzügyminiszterek.

— **Debreceni macskák külföldön.** Debrecennek úgy látszik nemcsak a perece, ekhós szekere és turós bélese híres messze földön, hanem a macskái is. Ezt bizonyítja legalább az a körülmény, hogy Kosiga bátyánk tegnap levelet kapott Hamburgból, a melyben egy állatkereskedő több száz macskák rendel nála. Hamburgban ugyanis sok az egér, de kevés a macska és ezért kell a debreceni macskasereg a németeknek. De megleghe, hogy hurka tételnek rendelte meg a hamburgi német a debreceni cicákat.

— **A szövetség ellenzék arcképcsarnoka.** A szövetség ellenzék harcra az alkotmányért, korszakot alkot hazánk történetében, így tehát azok, akik ezen alkotmányos küzdelemben részt vesznek méltán megérdemlik azt, hogy ismerje őket minden hazafi, hogy tudomással bírjon róluk minden magyar ember. E célból a szövetség balpárt arcképcsarnokának szerkesztő bizottsága címmel egy — jeles írókból álló — bizottságot küldtek ki, melynek az a feladata, hogy a koalíciós pártok tagjainak arcképeit és pontos életrajzát — album alakjában — a magyar nemzet legszélsőbb rétegeibe is eljuttassák. A bizottság n. napokban készült el a mű összeállításával, úgy, hogy most már az egész sajtó alá adhatták. Előszót a műhöz, a szövetség ellenzék illusztris vezére Kosuth Ferenc írt. A mű a koalizált képviselők rövid de pontos életrajzát és rendkívül sikerült arcképeit tartalmazza, az egyes képviselők autogramjaival együtt. Az album negyed iv nagyságu és körülbelül 350 lap terjedelmű. Dombornyomású bronzvázson cimlapiján a szabadság allegorikus képe van álló angyallal, a háttérben pedig az országház díszes palotája látható. Az album augusztusban jelenik meg. Ára 20 korona és a szerkesztő bizottságnál VI. ker. Andrassy-ut 49. szám alatt rendelhető meg.

— **Hanke Zoltán állapota.** Megirtuk tegnap, hogy Hanke Zoltán banktisztviselő öngyilkossági szándékból mellbe lőtte magát és a közpórházban ápolják. Mint értesülünk az öngyilkos állapota tegnap állandóan javult. A láza elmúlt és az egész napot nyugodtan töltötte. Az orvosok most már erősen remélik, hogy Hanke fel fog gyógyulni.

— **Labdarugás.** Mint az előbbi években úgy ez idén sem feledkeznek meg a Debreceni Torna Egylet a külföld és a főváros legelterjedtebb sportágáról a szép és élvezetes football játékról — Megalakult immár két football csapata, melyek a két tréning napon, csütörtökön és vasárnap szorgalmasan treniroznak, hogy a kilátásba helyezett matchokon megállják helyüket még a fővárosi csapatokkal szemben is. A két csapat összeállítása a következő:

I.

Tihanyi

Balogh I. Hajnal

Faust

Móritz Balogh II.

Tolnai

Szarukán, Markovits, Percel I., Fényes.

II.

Hidvéger

Goldstein Herzfelder

Fridmann

Bartha Schirf

Lukács

Debreceni, Tikos, Weisz, Percel II.

Ezúton ismételtén felhívjuk a csapatokba beosztott urakat, hogy a tréning napokon pontosan megjelenni sziveskedjenek. A mérkőzéseket díjtalanul nézheti végig a közönség. A rendezőség.

— **Leégett vármegyeháza.** Aranyosmarótról jelentik, hogy ott a vármegyeháza kigyulladt tegnap és a tüzet este 8 órakor sikerült a tűzoltóságnak eloltani. A lángok már átcsaptak a törvénytörési palotára is és csak nagy nehézséggel lehetett utját szegni a tűznek, mert a magas épületek oltására szükséges szerek nem állottak rendelkezésre. A ház biztosítással megtérül.

— **Harc a leánykereskedelem ellen.** Most közlik azt a nemzetközi megegyezést, amelyet Németország kötött múlt év május 18-án az egyes államokkal a leánykereskedelem ellen való védekezés céljából. Az egyezmény szerint, mely e hónap 18-án lépett életbe Németországban, a hatalmak arra kötelezik magukat, hogy egy olyan hatóságot szervezzenek, mely mind, a leánykereskedelemre vonatkozó adatot összegyűjt és ezeket az egyes országok e hatóságai egymással közlik. A második szakasz kötelezi a hatalmakat, hogy ellenőrizni fogják a vasuti és hajóállomásokat és kikutatják azokat, akik mint a nők kísérői leánykereskedelemmel foglalkoznak. E célból utasításokat adnak az államok hivatalnokainak és megfelelő hatáskörrel ruhazzák fel őket. A harmadik szakaszban kötelezik magukat a hatalmak, hogy a területükön erkölعتelen életet élő nők vallomásait jegyzőkönyvbe veszik, hogy megállapítsák személyazonosságukat és kikutassák, hogy ki beszélt vagy kényszerítette rá őket hazájuk elhagyására. Az ily módon beszerzett adatokat aztán megküldik a nő hazájabeli hatóságnak. A hatalmak nyilvános vagy magántámogatásban részesítik a szerencsétleneket és lehetővé teszik, hogy visszatérjenek hazájukba. Minden állam megengedi területén az átutazást. Ezt a nemzetközi egyezményt Németországon kívül már ratifikálta: Dánia, Franciaország, Nagybritánia, Olaszország, Oroszország,

Svédország, Norvégia, Svájc és Spanyolország. A ratifikáló nyilatkozatokat ez év január 18-án cserélték ki egymással a francia kormány utján a hatalmak. Belgium ez év június 22-én küldte meg ratifikáló nyilatkozatát Párisba, Ausztria és Magyarország a megegyezést nem irták alá, de ez év január 18-án nyilatkozatot küldtek Párisba, hogy csatlakoznak az egyezményhez. Hasonló nyilatkozatot küldött május 12-én Brazília. Budapestről távirja tudósítók, hogy bécsi jelentés szerint tegnap Magyarország, Ausztria, Németország és Brazília között egyezmény jött létre, hogy a leánykereskedést meggátolják.

— **Kacsmarak Zsuzsa panasza.** Kacsmarak Zsuzsa a messze Szepességről vetődött Debrecenbe és tengette az életét. — Eldeglált valahogyan annak kegyelméből, aki a mezők liljomát ruházza. Kacsmarak Zsuzsa a Simonffy utcán lakott Katz Sándornál. Havi 10 forintot fizetett a szobájáért. — A házbérrel legutóbb 3 koronával volt hátralékban, minthogy hamarosan nem tudta kifizetni a háziasszonya 4 gyűrűjét és cifra napernyőjét lefoglalta. Kacsmarak Zsuzsa utóbb kifizette a 3 koronát, de Katzné nem akarta visszaadni a holmiját, hanem még jól el is verte. Busan, sirva jött panaszra tegnap a rendőrséghez, hogy segítsenek rajta, szegény ügyefogyotton.

— **Az osztályorszájáték huzása.** Az osztályorszájáték tegnapi huzásán a következő nagyobb nyereményeket huzzák ki:

15,000 koronát nyert: 31043.

5000 koronát nyertek: 4892, 54635.

2000 koronát nyertek: 44979 62144 67354 82395.

1000 koronát nyertek: 15844 47158.

500 koronát nyertek: 332 2143 4918

5355 8286 10592 13855 16257 21279 27634

32346 35087 37487 39528 55761 56477 40024

41107 41842 46765 49207 51996 61603 62443

66698 68809 68857 69896 70325 74149 74677

75288 76680 77425 78125 78400 78521 79748

83184 83273 89714 90507 92096 92547 96436

101679 103633 105181 107032 107205 108277

108357.

A többi kihuzott számok 130 koronát nyertek.

— **A magyar szállítók és a hadsereg.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette a debreceni kamarát, hogy a cs. és kir. közös hadügyminiszterium a végből, hogy a magyar szállítókkal kötött szerződésben az elért bélyegilleték a magyar királyi kincstár javára róvassék le, akként intézkedett, hogy jövőre az ilyen szerződéseket mindenkor egy, a magyar szent korona országainak területén levő katonai intézet vagy hatóság kösse meg. Ha pedig szállításra szerződés nem köttetik, vagy csupán az elfogadott ajánlat alapján történik az odaítélés, úgy az az eljárás követeltik, hogy a szállító ajánlata elfogadásáról a magyar szent korona országainak területén levő és erre külön meghatalmazott egyik katonai hatóság vagy intézet értesíti. Avégből, hogy a magyar szállítók a kereseti összegek után is magyar nyugt-bélyeget zárhassanak be, mely szerint a kereseti összegeket, vagy a közös hadügyminiszterium (hadügyi engedélyezési pénztára) vagy egy magyar területen levő közös katonai pénztár fizeti ki.

— **A békéltető bizottsági tagság tiszteletbeli állás.** Egy konkrét esetről kifolyólag a kereskedelmi miniszter elvi határozatképen kimondta, hogy az iparhatósági és ipartestületi békéltető bizottsági tagság tiszteletbeli állás, amelyért illetmények nem járnak. Mindazonáltal abban az esetben, ha az ipartestületi békéltető bizottság alapszabályai megfelelő rendelkezéseket tartalmaznak arra nézve, hogy a testületi békéltető bizottság tagjai idő- és munkamul szítás, illetőleg készkiadásaiuk címén kárpótlásban részesítendők, ily esetben a testületi békéltető bizottság azon tagjai, akik valamely

testülethez tartozó munkaadó telepet érintő sztrájkmozgalom békéltetésében eljárnak, a testületi pénztár terhére méltányos mértékben kártalanítandók. Oly esetben azonban, ha az ipartestület békéltető bizottsága nem a testület kötelekibe tartozó munkaadók munkásainak sztrájkmozgalmában, vagyis nem hivatalból, hanem az iparhatóság külön felkérésére jár el, úgy a bizottsági tagok a bizottság alapszabályában meghatározott, vagy alapszabályszerű rendelkezés hiányában az iparhatóság által méltányosságból esetleg megállapítandó kárpótlásra az iparhatóság házi pénztárának terhére, tarthatnak igényt.

— Kertész vagy vincellér állást elfogad Buska György Piac utca 29 sz. a.

— **X LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalu-sz. ház. Állandó fényképi kiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiakasztóban.

— **X Valódi panamakalapok** darabja 5 és 6 Korona, legszebb turista s tennis irgek 4—5 és 6 Korona Feketénel.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

Ravasz esetek.

Birilev „szellem öntése.”

Miklós cár egyik ukázában felszólította az új tengerészeti parancsnokot, hogy öntsön a legénységbe új szellemet.

Birilev jelentése a cárhoz:

Hétfőn: Ma megkezdtem az új szellem öntését. A legénység megint nem akarta a férgeket elfogyasztani. An gyöngéd rábeszélésben megmagyaráztam nekik, hogy haláluk után ugyanis a férgek ennék meg őket és hogy most a legjobb alkalom van az előzetes bosszúra, ha ők eszik meg a férgeket. Ez hatott. A legénység „Életünket a cárért!” kiáltással vetette magát a husra és minthogy mindegyik a legférgesebb darabot akarta, kis rendetlenség támadt, miközben négy tiszt az életét vesztette.

Kedd: Hajóimon ismét helyreállt a „gutgesinntség.” Forradalmár iratok már alig fedezhetők fel. Már az analfabéták is csak a hivatalos lapot olvassák. Sőt még azokban a helyiségekben is, ahol a legénység teljesen magára van hagyatva, csak Felsőged manifesztumát látni a legénység kezeiben.

Szerda: A főbbvalók szavaiban való bizalom ismét emelkedőfélben van. Felszólítottam az embereket, hogy nevezzék meg azt az embert, aki tegnap az árboe tetajéről a fejemre köpött, de csak úgy akarták megnevezni, ha előre megígérem nekik, hogy az embert nem lövöm agyon. Becsületességem adtam rá. Erre aztán kiadták a matrózt és én fölakasztattam. Az adott szószent-ségének ez a fényes bizonyítéka látható jó benyomást tett a legénységre.

Csütörtök: Minthogy a legénység tegnap nagyon ideges volt s a lögyakorlatoknál többször tévedett és így véletlenségből két tisztet is agyonlőtt, hogy hazafias szellemet neveljek beléjük: huszonöt hordó wutkit ültettem csapra. Mikor két órával később inspekción végeztem, többen ezzel a barátságos üdvözléssel fogadtak: „Az Isten éltesse, vén wutkis hordó!” stb. Ezt a parancsnok iránul jó hangulatot nyilvánvalóan már az új szellemnek tudhatom be, melyet a legénységbe öntöttem.

Péntek: Tegnap történelmi előadást tartottam a legénységnek. Mikor a tsuzimai tengeri csatához értünk s bevezetésül elmoodtam, hogy a szerencsétlen napon csatahajóink közül tizenkető nyomtalanul eltűnt, mindnyájan nevetni kezdtek és azt mondták: „Valószínűleg a hivatalnokok lopták el őket.” Matrózaim történelmi felfogását is új szellemnek tudom be, mely egyre erősödik bennök. Embereim ugyanis már nem is tudják elképzelni, hogy Felsőged hajóit le lehetett valaha győzni.

Szombat: (Birilev adjutánsának jelentése): Birilev altengernagy tegnap drasztikus módon kapott bizonyítékot arról az új szellemről, melyet ő öntött a legénységbe. Mikor egy matrónak kardjával véletlenül levágta a fülét és a mikor az embera miatt panaszkodni kezdett, az admirális kegyesen mosolyogva mondá neki: „Gondold, hogy háboruban voltál és hogy én japán voltam”.... Többet nem mondhatott, mert a legénybezmár annak a pusztá elképzelésére, hogy japánnal áll szemtől szemben, úgy felbuzdult a hazafias érzület, hogy a bajonettjét markolatig döfte az admirális ur hasába... Aki azonban azt hiszi, hogy a parancsnok nélkül maradt hajó zavarba jutott, nagyon csalódik. Csak most mutatkozott igazán az erkölcsi hatás, melyet Birilev a legénységre gyakorolt. A legénység az ő vezetésével már olyan önállóságig vitte, hogy szó nélkül vízbe hajigálta a tiszteteket és ezek nélkül manipulált a hajón. Most az orosz partokon gyakorolja magát városok bombázásában, hogy egy pereze se jöjjön ki a katoná trainingből.

TAVIRATOK.

Witte a cárnál.

Pétervár, jul. 19. A japán-orosz béke ügyében Witte ma a cárnál volt kihallgatáson. A cár állítólag jelentékenyen kibővítette békemeghatalmazottja ügykörét.

A háboru.

London, július 19. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: A japán sajtó shanghai híre szerint Vladivosztoktól északra japán hadsereg szállt partra. Nincs ok arra, hogy a körülményt továbbra is titokban tartás. Az oroszok, kik arra készülődtek, hogy a fő ellenállást a Tumen jobb partján fejtsék ki, nagyon meglepődtek és az ellenség előnyomulását feltartóztatni nem tudják. Nem sokára teljesen körül lesz zárva Vladivoszto.

Tokio, július 19. Kamimura tengernagy jelenti 13-ról. Egy japán torpedóuzó hajóhad az északkeleti koreai partokon ismételtén orosz járőrökre és őrségekre tüzelt. Az orosz tüzérség rálőtt a hajóhadra Jukivánál, de a torpedóuzóhajóhad elhallgattatta és visszaúzte.

A rablógyilkos öngyilkossága.

Mezőtur, jul. 19. A múlt héten történt, hogy Bajzák János idevaló napszámos 15 éves fiával együtt meggyilkolta és kirabolta Patkós Bálint gazdálkodó feleségét. Bajzák fia pedig Patkósék két kis gyermekének nyakát vágta el. Bajzákot letartóztatták s ma a rendőrségi fogházban felakasztotta magát és meghalt.

Szerencsétlenség a tengeren.

Nantes, július 19. Tegnap a heves szélvihar következtében a Loire-on megfeneklett egy bárka, melyen több Szt Brevinben időző párisi nyaraló család kiránduláson volt. A bárka tulajdonosa, egy matrón és mind a nyolc kiránduló vízbefúlt. Eddig csak öt holttestet sikerült kifogni.

Gyilkosság az országuton.

Budapest, jul. 19. A budafokihatárban ma titokzatos gyilkosság történt. Egy fiatal munkás, a kinek nevét nem tudni, egy ismeretlen leánnyal sétált. A munkás hirtelen revolvert rántott és agyonlőtte a leányt. A gyilkos elmenekült.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 19.

Buzakinálát és vételkedv mérsékelt. Lányha nyzát mellett 20,000 métermáza korált forgalomba, régi buza 5-10 fillérrrel olcsóbb, új buza változatlan áron. Idő: 55s.

Buza októberre	15.56-58.
" 1906. áprilisre	16.12-14.
Rozs októberre	12.72-74
Zab októberre	11.40-42.
Tengeri júliusra	15.26-28.
" 1906. júliusra	10.74-76.
Repece augusztusra	24.30-50.

Törvényszék.

Börtönre ítélt főügyész.

— július 20.

Hogy az ivás szenvedélye miképpen törketté egy fényesnek indult pályafutást annak szomorú, de találó példáját szolgáltatva az a tárgyalás, amely ma folyt le a budapesti kir. ítélőtábla előtt.

A vádlott Dr. Horváth Ádám, volt országgyűlési képviselő, Kecskemét városának immár elesapott tiszti főügyésze, akit az a vád terhel, hogy a hivatalos hatáskörében felvett pénzekből 10.700 koronát jogtalanul eltulajdonított.

A hiánynak úgy jöttek nyomára, hogy Baghy László, Kecskemét város helyettes polgármestere egy napon beállított Horváth Ádám hivatalába egy haszonbérleti ügyből befolyt 7000 korona átvétele végett.

A főügyész megijedt, himezni, hámozni kezdett, végre azzal vágta ki magát, hogy a pénzt elhozza a takarékpénztárból, a hol elhelyezte. El is ment, de nem tért vissza. Gyanús eltűnése folytán a kecskeméti rendőrség köröző levelet adott ki ellene s har madnapra Horváth Ádámot le is tartóztatták egy szabadkai szállodában. Csendőrfedezzel Kecskemétre szállították. A zsebeiben 1200 koronát találtak.

A vizsgálat során Horváth azzal védekezett, hogy ő nem sikkasztott, a pénz megvan a lakásán. E vallomás folytán házkutatást tartottak nála s a kabátja zsebében 6400 koronát találtak. Hogy ez a pénz miképpen került a kabátja zsebébe, arról a rendőrkapitány adott bővebb felvilágosítást, a ki elmondta, hogy a pénzt Horváth nővére, Györfly Balázné csempészte időközben a szerencsétlen ember lakására, s arról ti kon értesítette fogva levő bátyját, aki aztán ehhez képest irányította a vallomását.

A kecskeméti törvényszék előtt lefolytatott főtárgyaláson a vádlott már következetesen hangoztatta, hogy a pénz megvan, őt sikkasztás nem terheli, mert a várossal elszámolási viszonyban volt, s a városi tanács számadására sohasem hívta őt fel. — A törvényszék ezen az alapon folmentő ítéletet hozott. Az ítéletet a kir. ügyész megfellebbezte s így került a bünpör a budapesti kir. ítélőtáblához, a melynek szüneti tanácsa Bakonyi Imre elnöklété alatt, Eördeogh András bíró előadása mellett ma délelőtt vonta felelősségre Horváth Ádámot.

A bünpör adatainak ismertetése előtt a tanács meghallgatta Dr. Münnich Károly és Dr. Schaffer Károly elmeorvosi szakértők véleményét, amely szomorú képét nyújtja az alkoholizmus pusztító hatásának. Előadták, hogy a vádlott 8 év óta áldoz az ivás szenvedélyének s ennél fogva idült szeszmergésben szenved, a mi felfogását és gondolkodását lassuvá, emlékezőtehetségét gyöngvévé tette.

Mindezek alapján a szakértők arra a konkluzióra jutnak, hogy a vádlott elméleti állapota káros elváltozásban nem szenved ugyan, de elhatározási képessége korlátozott. Ezután az előadó részletesen ismertetette a bünpör anyagát, majd a vádlott kihallgatására került a sor.

— Hallotta a vádat, mondá az elnök, mit hoz fel a védelmére?

— Én nem sikkasztottam.

— Mivel igazolja ezt?
— Azzal, hogy a pénz megvan.
— Miféle pénz volt az, amit letartóztatásakor önnél találtak?
— Nem tudom. Nem emlékszem.
— Ön azzal védekezik, hogy elszámolási viszonyban volt a várossal.
— Igen. Benne van a vallomásomban. Másra nem emlékszem.

A pörbeszédnek során Vizlendvay Inre főügyész-helyettes fentartotta a felelősséget s kérte a vádlott elítélését, míg a védő iparkodott a vádlott ártatlanságát bizonyítani.

A kir. ítélőtábla az elsőbíróság ítéletét megsemmisítette és Horváth Ádám dr. t. hivatali sikkasztás büntetéseért egy évi börtönre és öt évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

§ Tévedések vigjátéka. Mula'ságos esetet tárgyalt ma a pestvidéki törvényszék felelősviteli tanácsa Rómay Kamil ítélőtáblai bíró elnöklété alatt. Még a múlt év november havában történt, hogy Bagi Lajos monori vasúti váltóór egy napon bizalmas együttlétben talált egy férfit Gonda Zsófiával, akivel ő vadházasságban élt. Az ismeretlen férfi az órház ablakán keresztül menekült el. Bagi Lajos féltékenységből baltát ragadott az asszonyra s agyon ütéssel fenyegetve kérdezte tőle ki volt az elmenekült csábító? Az asszony ijedtében azt mondta Baginak, hogy Szabó József monor állomási raktárnok volt. Mondta pedig csak azért is, mert tudta, hogy Bagi vasúti őr léte nem fog felelősvitélivel a vasúti raktárnokkal kikezdeni. Az asszony számítása helyes volt. Bagi, ahelyett hogy szemrehányást tett volna a raktárnoknak, telefonon panaszt emelt az ellen a monori állomás főnökénél s elpanaszolta, hogy Szabó raktárnok tönkre teszi az ő nyugalomát. Az állomásfőnök a panaszt felterjesztette az üzletvezetőséghez, amely egy szép napon váratlanul elhelyezte Szabó Józsefet börtönből a monori állomásra a máv. egyik reginális állomására Nagymenyere. Szabó József csak az áthelyezés kézhezvételekor tudta meg, hogy Bagi miféle váddal lépett fel egész aplotalanul ellene. — Mivel az áthelyezést már meg nem történte tenni nem tudta, rágalmozás vétsége miatt büntető feljelentést tett Bagi Lajos váltóór, Gonda Zsófia, továbbá Bagi anyja özv. Bagi Jánosné ellen, mert ez is bizonyította, hogy a raktárnok volt az ablakon kiugrott látogató. A monori járásbíró előtt lefolytatott tárgyalás folyamán aztán tisztázódott a helyzet, amelyben Gonda Zsófia beismerte, hogy ijedtében csak mentőül akarta a raktárnok nevét használni Bagi Lajos előtt. A járásbírósg Bagi Lajost rágalmozás vétségéért 8 napi fogházra Gonda Zsófiát és özv. Bagi Jánosné pedig becsületsértés vétségéért 20 20 kor. pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék felelősviteli tanácsa ma Bagi büntetését 40 kor. fő és 10 kor. 10 kor. mellé pénzbüntetésre szállította le, Gonda Zsófia és özv. Bagi Jánosnéra kimért elsőbírósági ítéletet pedig helybenhagyta.

Krajlevics Lázár parancsnok.

Irta: Békefi Antal.

5

Ez hosszú beszédben felelt újra. Krajlevics szerte Miaját, meg is becsülte. De Miaja vad volt, Krajlevics nem tudott tőle szabadulni. So'szor beszökött a hajóba és erőszakkal kellett kiuszkolni mindenféle ígéretekkel. Elhadarta a kis görög az éjszát, a mikor a gazdája elveszett. Az a bolond vad-lány — mondá — elvette a jó ur eszt. Neki is sokszor panaszolta Krajlevics, hogy Miaja velük jön a hullámokban a hajó után és nyujogatja a karjait utána. De az

rémlátomány volt, a lány eltűnt a tuniszi partokról, isten tudja, hová? Mit tartozik reájuk?

— Nem értünk rá keresni, — hebegte a kis görög, egy olyan bolond lányért nem is kár. Kínózta a jó uramat.

— Mivel kínózta?

— Nem akart elválni tőle. Bolond volt. Örültem nagyon, hogy elveszett.

Igy haladt lassan a világosság felé Krajlevics Lázár ügye. Többet nem akart tudni a kis görög. A bíró pedig pszichológus léte láta már, hogy ennél a toprongyos kis emberkénél van a teljes világosság kulcsa. Leszállt az emelvényről. Hidegen odalépett a tanuhoz, zord tekintetű szögezett az arcára és a vállára tevén a kezét, így szólt hozzá:

— Marko, te öld meg Krajlevics parancsnokot.

A kis görög majd elharapta a nyelvét rémületében és elordította magát szinte böge:

— Inkább én mentettem meg. Miaja akarja megölni! Hirtelen elállt a kis görög szava. Mintha megbánta volna, amit kimondott.

Majd leroskadt. Nem akart többet beszélni. Jó szóval fordult hozzá a bíró. A keresztet tartottak elébe, Jézus nevében meg kell mondania mindent már most.

— Urad, Krajlevics Lázár is nyugodtabban fog pihenni.

Erre Markó térdre ereszkedett. Könyes szemű a bíróra emelte és megeredt belőle a szó, mint a zápor. Pufók képe lángvörös lett, öklei összeszorultak és flegrott, mint egy farkas, mikor a történetbe ide jutott:

— Miaja gonosz volt. Beszökött lopva a hajóra. A nyílt tengeren vettük észre. A zsákok között lapult meg. Éjjel rátört Krajlevicsre, amikor aludt. En csavartam ki a kést a kezéből...

A kis görög e vallomásnál rövid szünetet tartott. Ezalatt az övéből egy gyöngyöcsontost kést húzott ki és felvilágította.

— Ezzel akarta a jó uram nyakát elvágai a szép állat. Ekkor lefogtuk, kicsaltuk édes szóval a holdvilágos éjszakába. Szerelmes enyelgéssel beszélgetek a hajó végén Miaja belekapaszkodott az uram vállába és harapdálta a nyakát. A tenger zuhogott. A hold bevilágította a fodros habokat. Szászor ismételni kellett Krajlevicsnak, hogy Miaját nem küldi haza többé. Mindig együtt lesznek. Már mi megbeszéltük a jó urammal. Mi lett volna vele? A karrierjének is vége. A hajón fönt Milassano Tibald léptei hangzó tak. Erős sirokko zugása keletkezett. E zaj alkalmas volt. Uram kibontakozott a vad teremtés karjaiból, mondván, hogy néhány pillanatra föl kell szaladnia a hidra, a jó uram intett...

Megállt a beszédben a kis görög hosszú lélegzettel.

— Tovább — biztatta a bíró maga is erősen felindulva.

Marko folytatta:

— Neki szaladtam leshelyemből Miajának, aki háttal állt a hajó végén és belelöktem a tengerbe...

Visszaordultam, hogy elmeneküljek. Krajlevics Lázár ott állt. Nézte Miaját, aki a tengerből kinyújtotta utána a két karját.

Hallottuk a hangját. Sirt a szélben:

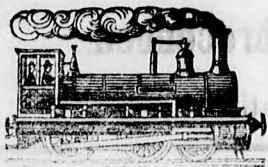
— Krajlevics, gyere le értem, segíts oh Krajlevics, én szerelmes királyom...

Ahogy szokta mondani. A hold bearyozta a fejét, a hullámok kibontották hosszú haját, amelynek selyme a habokra fektült és két nagyszeme mint izzó csillagok tüzeltek ki a vízből...

Elfordultam és boldog megnyugvást éreztem, mert megmenttettem a jó uramat...

(Vége.)

10¹/₂ hold ondódi föld eladó.
 Értekezhetni: **Dr. Megyeri Pál**
 ügyveddel
Széchenyi-u. 35. szám.

MAGYAR
 állam vasutak
menetrendje
 1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:

	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) — d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) — reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé — d. u.	3	30
Budapest — Nagyvárad felé — este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé — d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat) — d. u.	6	55
Csak Szatmár (gyorsvonat) — este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.) — d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — reggel	8	13
Miskolc—Kassa felé — este	7	17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f — d. u.	4	36
m. á. vasutól — reggel	5	35
vásártérről — reggel	5	44
m. á. vasutól — d. e.	8	09
vásártérről — d. e.	8	16
H.-Böszörmény — d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály — d. u.	11	20
felé — d. u.	4	41
m. á. vasutól — d. u.	4	54
vásártérről — este	7	—
m. á. vasutól — este	7	07
vásártérről — este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól — reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről — reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól — d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről — d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — este	4	51

Bpestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31. kor. ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyorsv.	este	6	40
Budapest—Nagyvárad felől — éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől — d. u.	3	29	
Csak P.-Ladánytól — reggel	7	46	
Csak Szatmár felől — reggel	8	57	
Szatmár—M.-Szegedről — d. e.	4	31	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — este	6	43	
Szatmár felől — este	8	04	
Kassa—Miskolc felől — d. e.	8	19	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs — este	11	31	
vásártérre — reggel	7	33	
mávasúthoz — d. e.	7	40	
vásártérre — este	6	22	
mávasúthoz — este	6	28	
vásártérre — d. u.	3	29	
mávasúthoz — d. u.	3	35	
F.-Abony felől vásártérre — d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasúthoz — d. u.	7	54	
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér. — reggel	5	25	
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz — reggel	5	35	
Derecske—Nagy-Léta felől — reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől — d. u.	3	18	

NYAVAJTORÉS!!

Si nyavajtorés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a szabad. „Hattyu gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt.**

17 év óta fennálló,
 sok óremmel kitűnő tetett, a mai kor igényeinek megfelelően megfelelően teljesen átalakított **telepünk**

legjutányosabban vesz elad, csőről idomít nevel különböző állatokot, szárnyasokat stb. nevezetesen fajebek, fajmacskák nyulak, különféle madarak, exotikus állatok és disz szárnyasok, faji galambok, élő méhek, mentert melyek stb és szállított méhészeti felszerelések, állati táp és gyógyszereket, tenyésztési és idomítási eszköztöket stb.

Fajkutyák

Ajánlunk kitűnő vizsla, kepe, vaddisznó és borzbeciket nyersen és idomítva továbbá óriási szent bernáthegyi újfundland dogok orosz agarak, skóciai, juhász kutyák magyar komondorok, uszkárok törpe ebecekek és kitűnő patkányirtókat, angoramacskákat, óriási fülesbogyókat, élő és kitemőtt vadakat stb. stb.

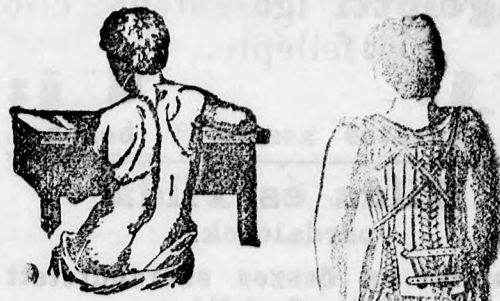
Fajbaromfi, és költőtojás, sok óremmel kitűntetett törzsek után óriási lud kacsa, pulyka, tyúk stb. galampok, madarak óriási nyulak, méhek és felszerelések.

Vadászok, kik jól idomított vizslát óhajtanak, vagy idomítani kívánnak. forduljanak hozzánk Sok elismerő levél. Kitűnő módszer-Elfogagunk 3 hónaptól 2 évig elrontott vizslákat és vizslák idomítása, el látása és gondozása havonta 30 kor. Arjegyzéket bérmentve küld a

Diana TELEP vezetősege.
Tar (Hevesmegye)

Anyák!!

Óvjátok gyermekeiteket a hátgerinc elgörbülésétől!
 Hátgerinc elgörbülésben szenvedő

15 éves leány műfüző alkalmazása előtt a fűző alkalmazásával.

Keletoi J. testgyógyászati műi tisztelettel készítette és a legolcsóbb gyári árak mellett:

Műfüzőket,

Hessing vagy Dollinger tisztelettel szerint a hátgerinc stb. elferdülésének gyógykezelésére;

Egyenestartók

hanyag testtartás megállítására;

Melfűzőket

plastikai párnázással stb.

Járó- és tám gépeket,

Loenz tanár és Hessing rendszere szerint, a boka- és csipőzület gyuladásánál stb.

Műlábakat és műkezeket

a lektókéletesebb technikai kivitelben, több évi jótállás mellett! — **Gyógy-szobatorna készülékek,** valódi amerikai és angol gyártmány, nagy választékban!

Kérjen ingyen és bérmentve legújabb képes árjegyzéket

Keleti J. orvosi műszer-gyáros,
 Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

A legjobb arc-
 szépítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Epe-szappan.

Serail-creme. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: **dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerésztárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Hydraulikus sajtók

Arany érem

Szeged 1899

Arany érem

Budapest 1899

Arany érem

Pozsony 1902

hydraulikus

sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust a nagy üzem számára, 2 kitalható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézi hajtásra Herculesnyomórő-szerkezettel fa- vagy vastányérral. Gyümölcs- és

szőlő-örlőket,

bogyózógépeket

Gyümölcs-aszaló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mintekülönlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és Ta., BÉCS, II¹/₁

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

ANCELOTTI MULATO

az „Arany-bikában“

Előleges jelentés,

Folyó hó 30-án. Pénteken lesz

Angelotti igazgató első
fellepte.Uj: Uj:
Az akaratos asszony“ bohózat.Hilda és Tilda
párdalosok.Valamint az összes szerződöttetett
művészek fellepte.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek

Francia batistok

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó sző-

••••• vetek •••••

Oriási raktára!

Nyilóvirágok, csokrok, koszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, díszeserjék, gömbkacafákat és más kertészeti vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosított.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.

3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.

3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.

3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében

jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHIVÓK,

TÁNCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG“

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,

gyorsrajtóval felszerelt

K Ö N Y V N Y O M D A,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

H I R D E T É S E K

a

„SZABADSÁG“

részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.

Fél évre 6 kor.

Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.

Fél évre 10 kor.

Negyed évre 5 kor.